

Een sport voor iedereen

Tijdens een inspirerend gesprek op de Oosterhoutse Golfclub werd duidelijk dat niet alleen de NGF maar ook clubs initiatieven nemen voor mensen met een fysieke beperking. Die kunnen als voorbeeld dienen voor andere clubs en banen.

Golf is een sport voor het leven. Onder andere dankzij het handicapsysteem kan iedereen tegen iedereen spelen. De NGF streeft ernaar alle vormen van golf onder één paraplu te houden, dus ook golf voor mensen met een fysieke beperking. “Dan hoef je over het beleid voor deze golfers niet ingewikkeld te doen”, stelt Ramón van Wingerden, die als NGF-medewerker onder andere Breedtesport in zijn portefeuille heeft. “Het is heel simpel: mensen met en zonder fysieke beperking spelen golf. Dezelfde sport, dezelfde basisregels. Daarom zet de NGF zich volledig in voor deze doelgroep, ook omdat we ons realiseren dat veel mensen met een fysieke beperking niet meteen aan golf

denken. De NGF vervult een voortrekkersrol en wil meer clubs en banen motiveren om golf voor mensen met een fysieke beperking mogelijk te maken.”

Voor iedereen toegankelijk

“De NGF heeft de overtuiging dat geen enkele fysieke beperking verhindert dat je golf speelt”, vervolgt Van Wingerden. “Dat besef is bij mij gegroeid toen ik in Engeland het door de European Disabled Golf Association (EDGA) georganiseerde Europees Kampioenschap bijwoonde. Er waren mensen zonder armen die speelden. Dan weet je dat er inderdaad geen beperkingen zijn.”

Hardy Sevink, manager van Golfclub Almeerderhout, vraagt zich af waarom de NGF dit nu vindt en niet tien jaar geleden. “Goede vraag!” antwoordt Van Wingerden. “Na gesprekken met onder anderen Pieter van Duijn, een van de grootste kenners op dit gebied, heeft de NGF in 2007 het Platform ‘Golf voor mensen met een fysieke beperking’

.gevormd. De partijen die hier, naast de NGF, deel van uitmaken, zijn de Nederlandse Golfvereniging voor Gehandicapten (NGG), de Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties, PGA Holland, Stichting Handicart en een afvaardiging van revalidatiecentra. Het klopt dat we dat platform eerder hadden kunnen oprichten, maar we hebben geleerd dat je niet te snel grote stappen kunt zetten. Het is een speelveld met veel partijen en mensen. Je moet als NGF daar goed

“Het gaat er niet alleen om de baan toegankelijk te maken”

je plekje in vinden en niet ineens alles overnemen, want je weet er niet alles over. We hebben steeds meer geleerd, maar de strategie is en blijft vooral ‘de gezamenlijkheid’”

Déja vu

Monique Kalkman is een topsporter die in tennis haar sporen heeft verdiend. Goud op de Paralympics, nummer één van de wereld – het zijn maar enkele aspecten van haar carrière. Sinds een paar jaar is golf haar nieuwe liefde. Heeft Kalkman met dezelfde barrières en vooroordelen als vroeger in tennis te maken? “Het is bijna een déjà vu van het tennis in de jaren negentig. Dat heeft veel te maken met onwetendheid. Zo’n dertig jaar geleden werd er in Amerika voor het eerst rolstoeltennis gespeeld. De VS is een land met veel hardcourts en die vormden geen probleem voor deze nieuwe tak van sport. Maar in Nederland zijn er veel gravelbanen en de angst was dat die kapot werden gereden. Uit onderzoek van TNO bleek toen dat de puntbelasting van wielen veel minder is dan van iemand die lopend tennist. Van belang was ook dat de KNLTB het goed oppakte.”

Paniekreacties

Golf was al de sport van Pieter Roodenburgh, die in de jaren negentig bij een

Voorste rij: Helmuth van Heel, Pieter Roodenburgh en Monique Kalkman.
Achterste rij: Pieter van Duijn, Peter Dirven, Hardy Sevink, Nace Leendertse en Jan van Soest.

“Laten zien, is doen geloven”

“Meer clubs en banen motiveren om golf voor mensen met een fysieke beperking mogelijk te maken”

ongeval een dwarslaesie opliep. De speler van de Oosterhoutse herkent veel in het verhaal van Kalkman. “Ik was ooit met mijn paragolfer op een baan in het midden van het land. De mensen kwamen meteen naar buiten gestormd. Ze zagen me het liefst meteen naar huis gaan, maar met de hoofdgreenkeeper erbij heb ik laten zien hoe ik speelde. Ik ben ook een green opgereden. Vervolgens mocht ik mijn ronde spelen. Of ik de reactie van die club begreep? Zeker. Laten zien, is doen geloven.”

“Er zijn ook mensen die met een scootmobiel of Segway de baan in gaan”, vult Kalkman aan. “Ik kan mij voorstellen dat clubs zich afvragen hoe ze daarmee moeten omgaan.”

“Paniekreacties!” roept Pieter van Duijn, voorzitter van het NGF-Platform, tevens bestuurslid van de EDGA en medeoprichter van de NGG. Hij is een sterk bepleiter van het toelaten van golf tot de Paralympics én zelf speler met een fysieke beperking: hij mist zijn rech-

teronderarm. “Ik was ooit op een baan waar een toernooi voor golfers met een fysieke beperking zou worden gespeeld. Maar de voorzitter was faliekant tegen. Na een gesprek stelde ik hem voor toch een rondje te spelen, en na negen holes zei hij: ‘Is dit alles?’ De man had aanvankelijk niet gezien dat golfen met een fysieke beperking een sport is. Dat soort blokkades ben ik vaker tegengekomen.”

Integratie

“Golf is een mooie integratiesport”, vertelt Kalkman. “Er is al veel kennis, maar die is wat gefragmenteerd. Het zou goed zijn als er één punt was waar je de informatie kunt halen.” Van Wingerden: “Onze website, www.ngf.nl, breiden we steeds verder uit. Er is steeds meer kennis op dit gebied. Het is werk in progress.”

“Een belangrijk punt is samenwerking met revalidatiecentra”, aldus Van Duijn. “Men vindt het daar uitstekend om iets met golf te gaan doen: hoe meer sport

hoe beter. Maar als iemand na een paar maanden naar huis gaat, wie pakt het dan op? Dat is ook een taak voor ons platform, want als er één plaats is waar mensen met een fysieke beperking terugkomen, dan is het wel het revalidatiecentrum. We hebben nu bijna een landelijke dekking. Het gaat erom landelijke bekendheid te krijgen. Lukt dat, dan staat integratie voor de deur.” Van Wingerden: “De NGF voelt zich heel betrokken bij het proces, maar het zijn de clubs die het uiteindelijk moeten doen. Het is goed om te zien dat er voorlopers zijn. Clubs die ervaringen kunnen uitwisselen, maar ook clubs die laten zien dat die integratie vrij gemakkelijk is, omdat het over golf gaat. Mensen met een fysieke beperking spelen hetzelfde spel. Exact hetzelfde spel! Ik ben benieuwd naar de ervaringen van de drie clubs die we hier aan tafel hebben: Almeerderhout, De Batouwe en de Oosterhoutse...”

Medewerking

“Twee vrienden van ons op De Batouwe kregen vlak na elkaar een herseninfarct”, zegt Jan van Soest, voorzitter van Batouwe Minder Validen Golf (BMVG). “Dat heeft een aantal mensen op onze club aan het denken gezet, en begin dit jaar hebben we de BMVG opgericht. Natuurlijk hebben we ook de club en de eigenaar van de baan benaderd. Op

“Golf is uitstekend voor revalidatiecentra die een sport voor hun patiënten zoeken”

3 mei heeft de BMVG een wedstrijd georganiseerd. Toen zijn er angsten weggenomen. Nu is er de volledige support van de club en de eigenaar.

“Het gaat er niet alleen om de baan toegankelijk te maken. Er zijn veel mensen die niet weten dat ook zij met een paragolfer kunnen spelen. En dat er pro’s zijn die speciale lessen kunnen geven. Veel bedrijven sponsoren deze lessen en greenfees. Maar dan is het wel nodig dat mensen met een beperking wakker worden geschud. En dat ze een bal kunnen slaan, gaan putten, het clubhuis in komen. Zodat ze uit hun sociale isolement geraken. We zijn blij met de medewerking. Nu is het een zaak van verder uitbouwen, zodat golf voor mensen met een fysieke beperking een normaal onderdeel van de sport en de club wordt.”

Roodenburgh: “Wat Jan zegt, is zo belangrijk! Ik heb een jaar of dertien geleden tien maanden in een Zwitsers revalidatiecentrum gezeten en dacht dat ik de rest van mijn leven achter de geraniums moest doorbrengen. ‘Nooit meer golfen?’ zei een arts daar. ‘Ga eens in Duitsland kijken, daar heeft iemand een speciale kar ontwikkeld’. Op mijn club, de Oosterhoutse, heb ik alle

medewerking gekregen. Ineens hoorde ik er met mijn paragolfer weer helemaal bij. Ik ben lid van de wedstrijdcommissie en speel weer met mijn vrienden, doe aan de maandmedal mee. Ik ben volledig uit mijn isolement gekomen.”

“Op Oosterhout zijn de ogen geopend door wat er met Pieter is gebeurd”, vult voorzitter Peter Dirven aan. “Hij is een gewoon lid. Mooi is dat er bij voorgestelde aanpassingen aan de baan meteen wordt gereageerd: ‘Kan Pieter daar wel in of op?’”

Geen onderscheid

Kalkman speelt op Almeerderhout. “Of ik nog ergens doorheen moest? Het mentale aspect had ik in tennis al gehad. Nadat ik in 1997 met tennis was gestopt, ben ik fulltime gaan werken, maar na verloop van tijd was mijn topsportlichaam op. Ik kreeg allerlei klachten en wist dat ik weer iets moest gaan doen. Dat was veel staan en ontspannen bewegen. Toen ben ik gaan golfen, met een paragolfer. Door golf ben ik tweehonderd procent verbeterd. Golf heeft alle elementen in zich: fysiek, sociaal en mentaal. Dat is niet anders dan voor valide mensen.

“Almeerderhout was in tal van opzichten

al klaar om golfers als ik te laten spelen. Op de parkeerplaats is veel ruimte. Ook de voorzieningen in het clubhuis zijn goed. Dat was voor mij reden om daar lid te worden.”

“Door de komst van Monique veranderde de situatie op onze club”, vertelt manager Sevink. “Er waren al wel golfers met een fysieke beperking, maar nu zijn we meer in oplossingen gaan denken.” Kalkman: “Het was mooi dat ik met mijn Going 4Golf Foundation een clinic op Almeerderhout kon organiseren. Golf is uitstekend voor revalidatiecentra die een sport voor hun patiënten zoeken. Het is zaak om dit landelijk uit te breiden en samen aan de slag te gaan.”

“Golf is een van de weinige sporten die geen onderscheid maken tussen mensen met en zonder fysieke beperking”, zegt Helmuth van Heel. Hij is pro op de Oosterhoutse en een van de zeventig leden van de PGA Holland die een vervolgcursus hebben gevolgd om les te geven aan golfers met een fysieke beperking. Van Heel werkt ook samen met revalidatiecentra. “Het is mooi om te zien dat mensen weer een plaatsje vinden in de golfwereld. Zes jaar geleden zijn de eerste pro’s opgeleid om les te geven aan mensen met een fysieke beperking. Sindsdien is de kennis flink gegroeid.”

Committed to Senioren

Overigens is het begrip fysieke beperking breed, want ook spelers met nekproblemen, chronische rugklachten of andere blessures zijn beperkt in hun swing. Omdat golf veel oudere spelers kent, komen pro’s sowieso regelmatig golfers tegen die een andere aanpak nodig hebben. “Klopt,” zegt Van Wingerden, “maar daarvoor bestaat het NGF-programma Committed to Senioren. Clubs die hieraan meedoen, besteden samen met pro’s en fysiotherapeuten veel aandacht aan wat oudere spelers wel en niet kunnen. Het doel is natuurlijk om mensen langer met plezier te laten spelen. De animo voor dit programma is vrij groot. De NGF moedigt dan ook alle clubs aan om te kijken in hoeverre zij er hun voordeel mee kunnen doen.”

Meer informatie:
> wingerden@ngf.nl

Golfclinic voor medewerkers in de revalidatiesector.